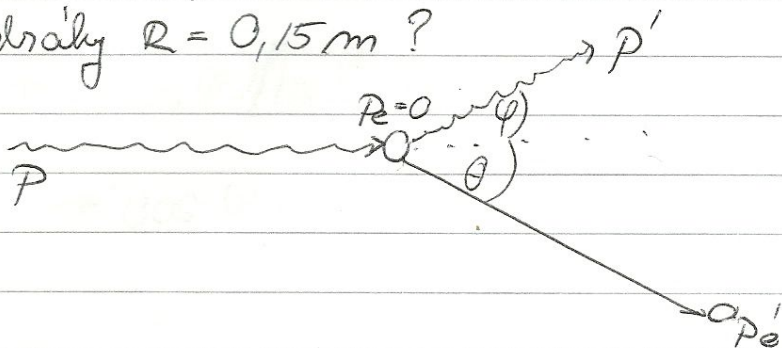

7.5: Foton s energií $T = 1,5 \text{ MeV}$ se komptonovsky rozptýlí.

Jaký byl úhel rozptýlení a jeho energie, jestliže elektron předal energii $T_e = 930 \text{ keV}$.

Jaké magnetické pole má magnetický spektrometr elektronů, ve kterém má tento elektron poloměr dráhy $R = 0,15 \text{ m}$?

Poznámka:

$$T = h\nu$$

$$p = \frac{h\nu}{c} \quad (\text{fotony})$$

$$\bullet \text{ ZZK: } p = p' + p'_e \rightarrow h\nu = h\nu' \cos \varphi + p'_e c \cos \theta$$

$$\cancel{h\nu} = h\nu' \sin \varphi + p'_e c \sin \theta$$

$$\bullet \text{ ZZ } E_{\text{kin}}: T_e' + T' = T \rightarrow T_e' = h\nu - h\nu'$$

$$(p'_e c)^2 = (h\nu)^2 + (h\nu')^2 - 2(h\nu)(h\nu') \cos \varphi$$

• Vztah pro celkovou energii rozptýleného elektronu:

$$E^2 = (m_0 c^2 + T_e')^2 = m_0^2 c^4 + (p'_e c)^2$$

$$\rightarrow (p'_e c)^2 = T_e'^2 + 2m_0 c^2 T_e' = (h\nu)^2 + (h\nu')^2 - 2(h\nu)(h\nu') \cos \varphi + 2m_0 c^2 (h\nu - h\nu')$$

$$\rightarrow (h\nu)(h\nu')(1 - \cos \varphi) = m_0 c^2 (h\nu - h\nu')$$

$$\rightarrow h\nu' [h\nu(1 - \cos \varphi) + m_0 c^2] = m_0 c^2 h\nu$$

$$\rightarrow h\nu' = \frac{m_0 c^2 h\nu}{m_0 c^2 + h\nu(1 - \cos \varphi)} = \frac{h\nu}{1 + \frac{h\nu}{m_0 c^2} (1 - \cos \varphi)}$$

$$\rightarrow T_e' = h\nu - h\nu' = h\nu - \frac{h\nu}{1 + \frac{h\nu}{m_0 c^2} (1 - \cos \varphi)} =$$

$$= h\nu \left(\frac{\frac{h\nu}{m_0 c^2} (1 - \cos \varphi)}{1 + \frac{h\nu}{m_0 c^2} (1 - \cos \varphi)} \right) = \frac{(h\nu)^2 (1 - \cos \varphi)}{m_0 c^2 + h\nu (1 - \cos \varphi)}$$

$$\rightarrow T_e' (m_0 c^2 + h\nu (1 - \cos \varphi)) = (h\nu)^2 (1 - \cos \varphi)$$

$$\rightarrow (1 - \cos \varphi) [(h\nu)^2 - T_e' h\nu] = T_e' m_0 c^2$$

$$\rightarrow \cos \varphi = \frac{-T_e' m_0 c^2}{(h\nu)^2 - T_e' h\nu} + 1$$

$$\rightarrow \varphi = 63,63^\circ$$

$$\bullet h\nu' = \frac{h\nu}{1 + \frac{h\nu}{m_0 c^2} (1 - \cos \varphi)} = 570 \text{ keV}$$

- Ať se jedná o magnetický spektrometr cirkulární, přičemž-li na elektron konstantní magnetické pole (ahomogenní), musí být rovnováha mezi F_L a F_D :

$$R = \frac{p_D}{qB} \rightarrow B = \frac{p_D}{qR} = \frac{\sqrt{\frac{T_e'^2 + 2m_0 c^2 T_e'}{c^2}}}{qR} = 0,0299 \text{ T}$$